

JÁNOSHALMA

3,6 milliárd forint érkezett járásunkba

Sokáig kihasználatlanul állt a jánoshalmi egykori laktanya területe, majd az önkormányzat ipari területté alakította át. 2023 áprilisában újabb fontos fejlesztés történt: elkészült az agrárlogisztikai központ, ami egy zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzem, valamint egy hűtőházat foglal magába.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 797 millió forintos támogatásából megépített központnak köszönhetően a helyi, illetve környékbeli gazdák termékei jobb eséllyel, gyorsabban

jutnak el a piacokra. Lehetőség nyílik a szezonon túli értékesítésre, hiszen a hűtőház több mint ezertonnányi termény tárolására és hűtésére képes, és a feldolgozó óránként ezerliternyi zöldség- és gyümölcslevet képes előállítani.

A járásban összesen több mint 3,6 milliárd forintnyi beruházás valósult meg az elmúlt években a TOP-támogatásoknak köszönhetően.

A legjelentősebbekről a 7–8. oldalon olvashat.

7. oldal

Boróta

7. oldal

Kéteshalom

8. oldal

Mélykút

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

A 2023 végével befejeződött Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében Bács-Kiskunban történelmi léptékű, több mint 100 milliárd forint értékű fejlesztéssorozat valósult meg. A vármegyék közül itt volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás, és a támogatásokból mind a 119 településre jutott.

és Pest vármegye területén valósultak meg. Célja elsősorban a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása volt.

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen **782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben**. A projektek döntő többségét a vármegye önkormányzata menedzselte.

(Folytatás a második oldalon.)

„A legnagyobb eredmény, hogy minden településre jutott fejlesztés”

TOP-beruházások: a gazdaságfejlesztés volt az első számú cél. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk. 4. oldal

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen 782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben.

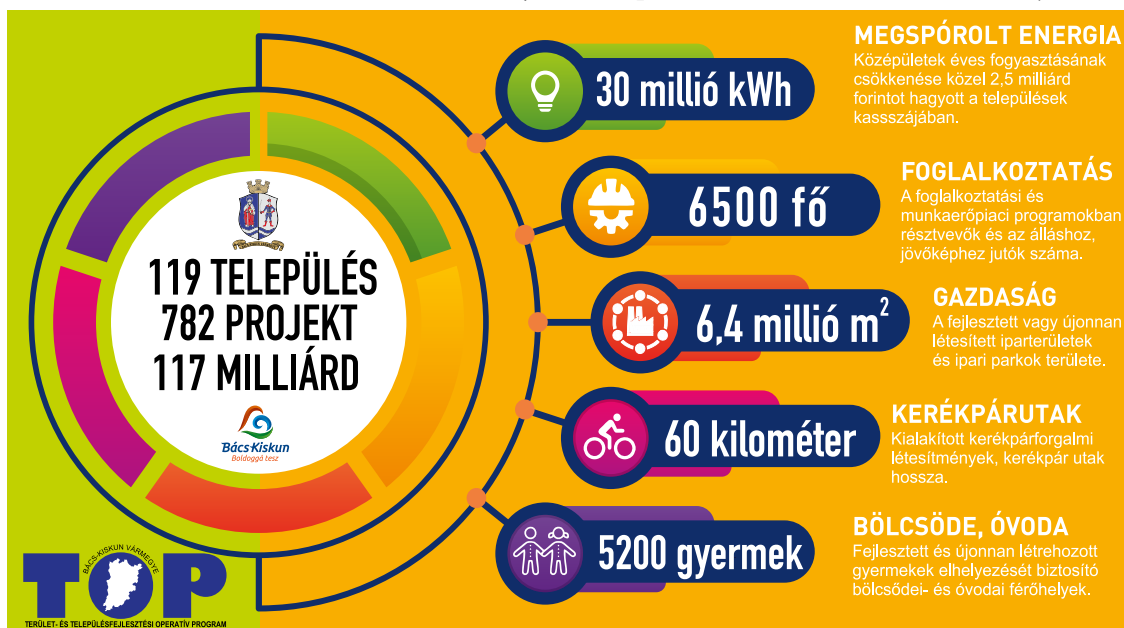
(Folytatás az első oldalról.)

Alapelv volt, hogy mindehova jusson fejlesztési forrás, ezáltal mind a 119 településen valósult(ak) meg fejlesztés(ek). A vármegyék között Bács-Kiskun volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás tekintetében: gyakorlatilag a rendelkezésre álló teljes támogatási összeget sikerült lehívnia és felhasználnia.

Ami a részleteket illeti, a települések sokat profitálhattak a gazdasági környezet fejlesztéséből. Nemcsak

ipari parkok és iparterületek létesültek, bővültek vármegyeszerte, hanem közterek, utak, kerékpárutak épültek és újultak meg, közlekedésfejlesztési beruházások valósultak meg, valamint jelentősen nőtt a korszerű bölcsődei és óvodai férőhelyek száma. Jutott forrás a fenntartható turizmusfejlesztésre is. Így valósult meg a bugaci Arany Monostor, a szanki Kiskun Emlékhely vagy éppen a megyei önkormányzat által üzemeltetett Bor Bagoly Pince Nemesnádudvaron. Önkormányzati épületek

sora újult meg, illetve – a klímavédelmet is szem előtt tartva – vált energetikai szempontból jóval hatékonyabbá. Ehhez hasonlóan az is egyaránt településfejlesztési és klímavédelmi célokat szolgált, hogy csaknem száz csapadékvíz-elvezető rendszer újult meg és bővült a vármegye településein, segítve a csapadék helyben tartását. A helyi szolgáltatások az orvosi rendelők és szociális intézmények felújításával-építésével tovább javultak. Ennek eredményeként a vármegye lakosságának csaknem fele ma jobb

Évente két alkalommal a polgármesteri fórum ad helyet a településvezetők szakmai konzultációjának.

egészségügyi szolgáltatásban részesül, mint korábban). A több mint 2 milliárd forinttal finanszírozott foglalkoztatási paktumok – a mentorálások, képzések, átképzések, foglalkoztatási támogatások – hozzájárultak a gazdasági teljesítmény növekedéséhez és a foglalkoztatás bővüléséhez is hozzájárultak.

A projektek egy része a közösségépítést, illetve a helyi és a vármegyei identitás erősítését szolgálta. Így született meg például a Legendás út 1., 2. és a Meseföld 1., 2. kötetek, illetve más kiadványok, rajzfilmek, dokumentumfilmek. Sőt ennek segítségével vált finanszírozhatóvá a Petőfi200 emléké-

vek számos projektje, rendezvénye és kiadványa.

Mindeközben már elkezdődött a 2021 és 2027 közötti európai uniós költségvetési ciklusban futó TOP Plusz program előkészítése és megvalósítása. A támogatási források az alábbi célokat szolgálják: településfejlesztés, helyi gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, energetikai beruházások, klímavédelem, egészségügyi, szociális, köznevelési, közszolgáltatási fejlesztések. Ezen a programon keresztül a hét év alatt további százmilliárd forint támogatás érkezik Bács-Kiskun vármegyébe, újabb lendületet adva a történelmi léptékű fejlődésnek.

Bács-Kiskun turisztikai gyöngyszeme az elkészült bugaci Arany Monostor látogatóközpont.

Turisztikai és mobilitási szempontból is fontos kerékpárutak épültek, kapcsolódtak a meglévő hálózathoz.

Több mint 400 vállalkozás kapott lehetőséget az új gazdaságfejlesztési beruházások kapcsán.

TOP-BERUHÁZÁSOK

A gazdaságfejlesztés volt az első számú cél

Bács-Kiskun vármegyében a Terület- és Településfejlesztési Projektből finanszírozott, csaknem 800 megvalósult beruházás közül több mint félezret a Bács-Kiskun Megyei Fejlesztési ügynökség menedzselte az elmúlt hét esztendőben. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk.

Az ügynökség szlogenje úgy szól, hogy „Társ a fejlesztésben”. Mit jelent ez a gyakorlatban?

Az elmúlt években a TOP, vagyis a Terület- és Településfejlesztési Projekt kifejezéssel minden vármegyei településen találkozhatunk az ott élők, hiszen még a legkisebb falvakba is jutott ilyen beruházás. Bács-Kiskunban 782 projekt valósult meg – ezek közül több mint félezret az ügynökségünk menedzselte. Ez azt jelenti, hogy pályázatok, projektek előkészítésében, lebonyolításában és a fenntartási időszak adminisztrációjában segítjük a települési önkormányzatokat Bács-Kiskun-

ban. Azt gondolom, hogy a munka során pozitív és közvetlen kapcsolat alakult ki az önkormányzatokkal.

A közös munka meglehetősen jó hatékonysággal zajlott, hiszen a vármegyék rangsorában Bács-Kiskun az első a forrásfelhasználás tekintetében. Mit jelent ez a számok tükrében?

Az elmúlt hét éves időszakot tekintve nemcsak időben, de értékben is Bács-Kiskun bizonyult a leghatékonyabbnak. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag teljes mértékben sikerült felhasználni a rendelkezésre álló támogatási keretet. Sőt! Annak idején 63 milliárd forinttal indult el a megyei

TOP-forráskeret. Miután a többi vármegyénél voltak jelentős visszahulló források, és árfolyamnyereséggel is lehetett számolni, volt lehetőségünk többlettámogatásokat igényelni. A keretösszeg így jóval 100 milliárd forint

nyek figyelembevételével. Az egyik legfontosabb eredményünknek azt tekintem, hogy kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés. Az elmúlt több mint két évtizedet figyelembe véve

„kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés...”

főlé nőtt. Az egyes beruházások támogatási összegét ráadásul a települések 100 százalékban megkapták előlegként.

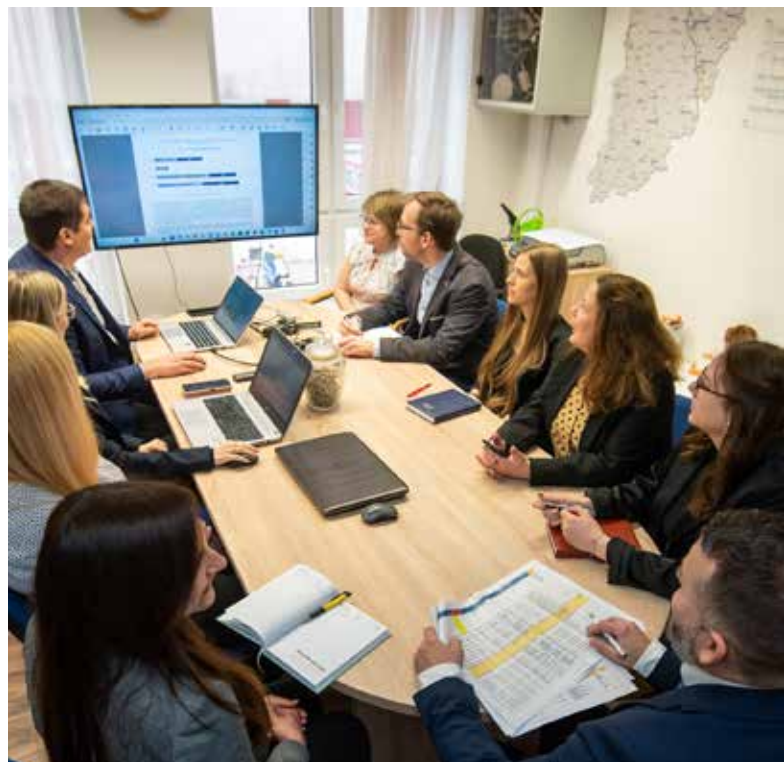
A hatékonyság az önkormányzatokkal folytatott csapatmunka mellett annak is köszönhető, hogy már a TOP indulása előtt elkezdődött a közös gondolkodás: egy összehangolt fejlesztési tervet vázoltunk fel a települési igé-

nem emlékszem olyan pályázati ciklusra, amelyben ez megvalósult volna.

A TOP 2023. év végével lezárult, minden projekt záróbeszámolóját beadtuk.

Melyek azok a területek, amelyekre hangsúlyosabban jutott támogatás?

Uniós előírás volt, hogy a TOP-keret 60 százalékát gazdaságfejlesztésre kell fordítani – ez meg is valósult.

Az ipari területek fejlesztése mellett idesorolhatók a turisztikai beruházások, illetve az óvodai, bölcsődei fejlesztések is. Utóbbiak nagymértékben segítik a munkába visszatérést a gyermekvállalást követően. De a közlekedési projektek is a gazdaságfejlesztést szolgálták, segítve a munkába járást.

A konkrét fejlesztések közül sokat ki lehetne emelni, annál is inkább, mivel egy kistérség számára a 25-30 millió forintból megvalósuló beruházás is nagyon fontos projektnek számít. A legnagyobb projektek közül talán a zöldváros-beruházások voltak a legjelentősebbek, támogatási összeget és volumen tekintetében egyaránt. Rendkívül szép városfejlesztési tervek valósultak meg például Kiskunfélegyházán vagy Lajosmizsén, és számottevő beruházások voltak további hét városban.

Kifejezetten jó tapasztalatunk volt az olyan gazdaságfejlesztési projektek kapcsán is, amikor ipari területek, csarnokok, inkubátorházak valósultak meg. A gazdasági élet beelőzött miniket: ezek a létesítmények gyorsabban bérlőre vagy gazdára találtak, mint ahogy vártuk – mégpedig egytől egyig. **Az ügynökségnek is van saját gazdaságfejlesztési projektje. Erről mit kell tudni?**

Nagyon szerettünk volna saját beruházást megvalósítani egy olyan helyen, amelyet ismerünk, és tudjuk, hogy van növekedési potenciálja. A választásunk

Ballószögre esett: egy modellprogram keretében itt építettünk egy csaknem ezer négyzetméteres ipari csarnokot. Jelenleg a használatba vételi eljárás van folyamatban, ezt követően keresünk majd bérlőt. Vannak is már potenciális jelentkezők. Azt gondoljuk, hogy ez olyan beruházás, ami az ügynökségnek – így a vármegyei önkormányzatnak – bevételt termel, és a településen is adóbevételeket eredményez, munkahelyeket teremt. Hosszú távon terveink között szerepel, hogy a vármegye más térségeiben is megvalósítsunk hasonló beruházásokat.

Elkezdődött a következő uniós költségvetési ciklushoz kapcsolt TOP Plusz-támogatások pályáztatása, sőt Bács-Kiskunban már vannak megvalósult projektek is. Itt mekkora összegről beszélhetünk majd a következő években?

Az elkövetkező hétéves időszakra vonatkozó keretösszeg több mint 80 milliárd forint. Ahogy az előző ciklusban, úgy most is számíthatunk arra ugyanakkor, hogy ez az összeg menet közben növekedni fog. Ráadásul a megyei jogú városaink – Kecskemét és Baja – külön kerettel rendelkeznek. A támogatandó területek nagyrészt változatlanok maradtak, még ha más néven vagy konstrukcióban jelennek is meg a felhívásokban. Az „Élhető települések” nevű felhívás például kifejezetten kedvelt az önkormányzatok

Az első TOP Plusz pályázatok támogatói szerződésének aláírása a vármegyeházán.

körében, hiszen ezen belül lehet kerékpárútra, csapadékvíz-hálózatra, közlekedésfejlesztési projektekre vagy éppen közösségi terek fejlesztésére pályázni. Azt gondolom, hogy nemcsak az ügynökségnek, hanem az önkormányzatoknak is tekintélyes tapasztalataik vannak már az elmúlt évekből. Ennek köszönhető, hogy gyorsabban és hatékonyabban tudtuk elkezdni ezt az időszakot, és már van befejezett TOP Plusz-projektünk. Ha nem lassul le a rendszer, és ezt a tempót tartjuk, akkor sokkal előbb fognak megvalósulni a tervezett a beruházások, mint az előző időszakban.

A TOP Plusz-pályázatok keretében is minden vármegyei településen lesz új fejlesztés.

„A TOP támogatta a város dinamikus fejlődését”

Kiskunfélegyháza az elmúlt években összesen több mint 5 milliárd forint fejlesztési támogatást nyert el a TOP-ból.

Ebből a forrásból bővítették például az Ipari Parkot, ahol a 18 új közművesített ingatlan közül tízre már van betelepítési szándék, előszerződésekkel rögzítve.

Összesen huszonhat intézmény energetikai felújítása is megtörtént a városban. A telepített napelemekkel megtermelt villamos energia 10 millió forint nagyságrendű megtakarítást jelent az önkormányzatnak.

A szintén a TOP-ból finanszírozott zöldváros-program keretében megújult belvárosi téregyüttest a helyi közösség igényeit szem előtt tartva alakították ki.

Az árnyékos ülőhelyek és a rekreációt segítő zöldfelületek a közösségi élet színterei. Az áthaladó kerékpárút és a parkolók racionalizálása hozzájárult egy zöld, emberközpontú belváros kialakításához.

Kiskunfélegyházán egy új óvoda és egy új bölcsőde is épült, ami nemcsak a korábbi túlszűfoztságot és kapacitáshiányt segített felszámolni, hanem növelte a település népességmegtartó képessége is, és a kisgyermekes szülők könnyebben térhetnek vissza a munkaerőpiacra.

A Kiskunfélegyházi és Kiskunmajsai járás telepü-

KISKUNFÉLEGYHÁZA

léseit érintő foglalkoztatási paktum is komoly támogatást jelentett az itt élőknek és az itt működő vállalkozásoknak: a tervezettnél többen, 219 fő jutott álláshoz ennek nyomán.

„A TOP-ban megvalósult

projektjeink a lehető legnagyobb mértékben támogatják a város dinamikus fejlődését, eredményeinek hatása hosszú távon érezhető, és a további fejlesztések alapjául szolgál” – hangsúlyozta Csányi József polgármester.

Új piac élénkíti a helyi gazdaságot

BAJA

Sok nagy volumenű TOP-beruházás valósult meg a vármegyében. Érdeemes kiemelni a bajai Városi Piac felújítását, hiszen ez nemcsak a városképet javította, hanem a helyi és térségi gazdaságra is jótékony hatást gyakorolt.

A beruházás során a Városi Piac teljes, csaknem tízezer négyzetmé-

ternyi területe megújult. A Miklós utcai telekhatáron új, korszerű, kétszintes piaccsarnok épült összesen mintegy kétezer négyzetméter hasznos alapterülettel. Megújult ezenkívül a fedett-nyitott, több mint félezer árusítóegységet magába foglaló árusítóter, a kapcsolódó infrastruktúrális elemek és a zöldfelü-

let is. Az újonnan kialakított közösségi terek méltó helyszínévé váltak a helyi identitást, közösségformálást, környezettudatosságot erősítő akcióknak. Az 1,3 milliárd forintból újjáépült piac elnyerte a Fejér Vármegyei Építészakamara Molnár Tibor-díját is.

A zöldváros-programhoz kapott csaknem 85 millió forint többletta-

mogatásból megújult továbbá a Dr. Alföldi József tér burkolata, valamint zöldfelülete, és egy vadonatúj játszótér kialakítására is sor kerülhet. A kihelyezett játékok mellett a játszótér területén, illetve a járda mellett összesen 440 növény, köztük lombos fa, cserje, évelő és díszfű díszíti majd a zöldterületet.

Energiatakarékos Egészség ház

BOROTA

2020 szeptembere óta Borota a korábbiánál kevesebb rezsit fizet az Egészség házra. A Petőfi utcában álló ingatlan korszerűsítése során hőszigetelték a külső homlokzatot és a fűdém szerkezetet.

Az energetikai felújítás mellett az épület állagát is sikerült javítani. Ezenkívül a mozgáskorlátozottak számára

kerekesszékekkel is megközelíthetővé alakították át az épület főbejáratát, valamint akadálymentes mosdót is építettek.

A beruházásra több mint 21 millió forint támogatást nyert el az önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program pályázatán.

KÉLESHALOM

Költséghatékony iskola

Kéleshalmán az Arany János nevét viselő általános iskola és óvoda egy több mint százestendős, patinás, de energetikai szempontból korszerűtlen épületben működött. A megnövekedett fenntartási költségek és az épület állaga indokolta a felújítást. A nyílászárók cseréje mellett huszonöt centiméteres vastagságban szige-

telték le a födémeket, a homlokzat tizenhat centiméteres új réteget kapott. Az energia előállításáról kondenzációs kazán gondoskodik, ez váltotta le ugyanis az évtizedek óta működő vegyes tüzelésűt. Az épület energiaellátását napelemrendszer is segíti. A korszerűsítést 38 millió forint TOP-támogatásból finanszírozták.

HUSZONNYOLC FÉRŐHELYES ÚJ BÖLCSŐDE ÉPÜLT

Egyre inkább jellemző, hogy a gyermeket vállaló nők minél korábban igyekeznek visszatérni a munka világába. Az oka anyagi természetű is lehet, de a munkahelyen betöltött pozíció megtartása is fontos szempont. Nincs ez másként Jánoshalmán sem, ahol szűk lett a tizennégy férőhelyes bölcsőde. A régi épületet elbontották, és annak helyén 2022 novemberére felépült az új, huszonnyolc gyermek elhelyezését biztosító intézmény. A projekt 177 millió forintos TOP-támogatásból valósult meg.

NÉGY CSOPORTSZOBA A BÖLCSŐDÉSEKNEK

Mélykúton is szeretnének mihamarabb visszatérni a kismamák a munka világába, ám biztonságban akarják tudni kisgyermeküket is. A Hunyadi utcában megépült új bölcsőde négy csoportszobában negyvennyolc gyermek számára biztosít elegendő helyet. A támogatási összegből nemcsak az épületet húzták fel, de játszódudvart is kialakítottak, valamint beszerették a szükséges bútorokat, bölcsődei eszközöket is. Mindezt 385 millió forint TOP-támogatásból finanszírozták.

JÁNOSHALMA

MÉLYKÚT

ZÖLD TÉR KÉT NAP ALATT

2022 augusztusára új külsőt kapott a Béke téri park templom melletti területe. Eltűntek a régi betonpadok és a balesetveszélyes fák. A kivitelező cég munkatársai két nap alatt terítették le az új gyepszőnyeget, és ültettek el tizennégy facsemetét, valamint száznyolcvan örökzöld és évelő cserjét. Sőt, új látványosságként még egy sziklakövekkel körberakott kis tó is „született” a téren. A munkálatokat 124 millió forintos TOP-támogatásból finanszírozták.

JÁNOSHALMA

Várorész-fejlesztéssel a szegregáció ellen

JÁNOSHALMA

Jánoshalmán is komoly problémát jelent az úgynevezett szegregátumok kialakulása.

A városnak ezeken a részein élők életkörülményei, életlehetőségei beszűkülnek, jövőképpel nem rendelkeznek. 2023 márciusára befeje-

ződött az a fejlesztés, amelynek köszönhetően szociális bérlakásokat újítottak fel, játszóteret építettek, térfigyelő kamerarendszert építettek ki.

A projekt célkitűzése a szegregátumban élő személyek munkaerőpiaci felzár-

kóztatása, a lakhatási és rekreációs feltételeik javítása, valamint a közbiztonság növelése. A fejlesztések a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 250 millió forintos támogatásból valósultak meg.

BÖLCSŐDE A HIVATALBAN

A polgármesteri hivatalból leválasztott épületrészben alakították ki bölcsődét Rémen. Ennek a belső átalakításával, felújításával, az épületgépészeti és az elektromos rendszer kiépítésével, a hozzá kapcsolódó udvarrész és melléképület megújításával kialakított minibölcsödébe hét gyermek jár. A településen magas a születések száma, ezért a kapacitás a jövőben is biztosan ki lesz használva. A beruházásra több mint 70 millió forint TOP-támogatást nyert az önkormányzat.

Zöld városközpont született

MÉLYKÚT

2020 augusztusában rá sem ismertek városuk központjára a mélykútiak. A Galamb utca – Petőfi tér – Rákóczi utca – Tópart – Nagy utca – Kossuth utca térségében megújultak az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok, jelentősen nőtt a zöldfelületek aránya, és számos új közösségi tér létesült. A Tóparton elvégzett fejlesztések

olyan egységet alkotnak, amelyek ötvözik a rekreációs, szabadidős, sport és kereskedelmi szerepeket, ezzel alkotva multifunkcionális teret a városban. A több mint 160 millió forintos TOP-támogatásból megvalósult fejlesztés nagymértékben élénkítette Mélykút gazdaságát, és növelte népességmegtartó erejét.